	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 1-19

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы қабылдау комиссиясының төрағасының у.м.а.

Ш. Ергөбек
 (2026 жылғы «30» «сәуір» № 10
 Ғылыми кеңес хаттамасы)

**6B02185 «КЕСКІНДЕМЕ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША
 2026-2027 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ
 АРНАЛҒАН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНДАРДЫҢ
 БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2026 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 2-19

Құрастырушылар: Тұрғынбай Б.С. – «Көркемсурет» кафедрасының профессоры;
Кайрамбаев Ж. – «Көркемсурет» кафедрасының профессоры.

«Көркемсурет» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды

«09» сәуір 2026 жыл. № 9 хаттама

«Көркемсурет» кафедрасының
меңгерушісі

Тұрғынбай Б.С.

«Кескіндеме, мүсін және дизайн» академиялық сапа жөніндегі кеңесі
«13» сәуір 2026 жыл. № 9 хаттама

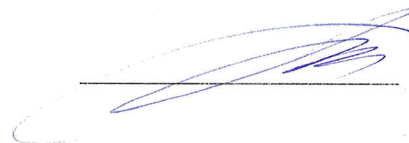
Академиялық сапа жөніндегі кеңестің
төрағасы

Кайрамбаев Ж.

КЕЛІСІЛДІ:

«Кескіндеме, мүсін және дизайн»
факультетінің деканы

Байділда Б.Н.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 3-19

6B02185 «КЕСКІНДЕМЕ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«МОНУМЕНТАЛДЫ КЕСКІНДЕМЕ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ БЕЙІНІ

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты – оқуға түсушілердің білім деңгейін және оқуға практикалық дайындығын анықтау болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- оқуға түсушінің практикалық дайындық деңгейін бағалау;
- талапкерлерден көркем кеңістікті ұйымдастыруды, композициялық шешім таба білу, адамның анатомиялық құрылысын игеру, қағаз бетінде бояу түс арқылы пішін мен көлемді жарық пен тонның көмегімен бейнелей білу деңгейін анықтау;
- бейнелеу өнері теориясының дұрыс жолын таба білу және (реалистік) шынайы тұрғыда бейнелеп көрсету заңдарын, қарапайым техникалық дағдыларды сауатты, кәсіби деңгейде анықтау;
- талапкердің дайындық деңгейін және дайындық бейініне сай білімге, шеберлікке және дағдыларға қойылатын талаптарға сәйкестігін белгілеу.

2. Шығармашылық емтихандар.

1. Сурет – жалаңаш адам тұрпаты – 8 сағат

Кескіндеме – жалаңаш адам тұрпаты – 8 сағат

3. Композиция – 6 сағат

«Сурет» емтиханына ұсынылған талаптар.

Тақырып: Жалаңаш адам тұрпаты (8 сағат).

Талаптары:

- суретті дұрыс құру, жеке бөлшектерді салыстырмалы түрде қарастырып жалпы көріністің шешімін табу;
- бейненің сипаттық ауқымын шығару;
- бейнеленудегі нысандарды қағаз бетіне композициялық тұрғыда орналастыру;
- жалаңаш адам тұрпатының құрылымды өзара-өлшемдік қозғалыстарын табу;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 4-19

- жалаңаш адам тұрпатының буындарының құрылымдарына сараптама жасау;
- жалпы реңнен нақты реңдерге көшу;
- жұмыстың нақты мінездемесін бейнелеп көрсетіп аяқтау.

Көлем: Қағаз бетінің үлкен жағы 50 см-ден үлкен емес.

Құрал: қарындаш, қағаз, өшіргіш, планшет.

«Кескіндеме» емтиханына қойылатын талаптар.

Тақырып: Жалаңаш адам тұрпаты (8 сағат).

Талаптар:

- бейнеленетін нысанды кенепке композициялық тұрғыда орналастыру;
- сызықты түрде құрастырып салу;
- түстік және реңдік сауатты шешім;
- нақты бөлшектерін жасап шығару;
- тапсырманы толық көлемде орындау;
- қойылымның көркем-бейнелік шешімі.

Көлем: Кенеп немесе қағаз 40x60 см көлемді.

Құрал: кенеп, қағаз, қылқалам, қарындаш, акрил, майлы бояу, акварель, тушь, перо.

«Композиция» емтиханына қойылатын талаптар.

Тақырып: Берілген тапсырма бойынша жұмыс істеу (6 сағат).

Талаптар:

- композицияның түрлі-түсті нобайы;
- нобайды сәулеттік ортаға отырғызып көрсету, яғни нобайда орындалған композицияны белгіленген ғимараттың ішіндегі берілген қабырғаға орнату.
- тапсырма ретінде берілген бөлмені сауатты сызып және түрлі түспен бояп шығу. Үлгі жобасы көрсетіледі;
- тапсырма толығымен орындалу қажет, қағаз бетіне дұрыс орналастыру, сауатты түстік және реңдік графикалық шешім, міндет таза және ұқыпты орындалу керек, шығармашылық көзқарас маңызды.

Көлем: Кенеп немесе қағаз 40x50 см көлемді.

Құрал: кенеп, қағаз, қылқалам, қарындаш, сызғыш, акрил, майлы бояу, акварель, тушь, перо.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 5-19

Шығармашылық емтиханда талапкердің өзімен бірге планшеті, қарындаштар, бояулар және тапсырманы орындау үшін барлық қажетті материалдары болуы тиіс. Шығармашылық емтихан кезінде мөр басылған ватман академия тарапынан беріледі, талапкердің қалауы бойынша тиісті мөлшердегі ватманмен тартылған планшетті әкеле алады. Емтиханға жіберу кезінде қабылдау комиссиясы бет жағына мөр қояды.

Талапкерге емтихан жұмысына қол қоюға, қандай да бір белгілер қоюға тыйым салынады. Қол қойылған, бөгде белгілер, таңбалар бар жұмыстарды емтихандық комиссия қарастырмайды.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Сурет

1. Эне Барчай Анатолия для художников / Эксмо, 2010г.
2. Готфрид Баммес Образ человека / Санкт-петербург, ООО «Дитон», 2011г.
3. Ли Н.Г. Голова человека. Основы учебного академического рисунка /
4. Николай Геннадьевич Ли.- М: Эксмо, 2010г.
5. Могилевцев В.А. Основы рисунка. Учебное пособие. - СПб., 2007г.
6. Макарова М.Н. Рисунок и Перспективы: Теория и практика. Учебное пособие/ - М: Академический Проект, 2016.- 382 с.
7. Беляева, С.Е. Основы изобразительного искусства и художественного проектирования: учебник / С.Е. Беляева.- М: Академия, 2015.- 208 с.
8. Джульетта Аристид «Уроки классического рисунка», - Москва: МИФ, 2017г.

Кескіндеме

1. Валериус С. Монументальная живопись. М., Искусство, 1979г.
2. Вуль И. Қазақстанның монументті өнері. А., Өнер, 1989г.
3. Дейнека А. Монументалисты, вперед. М., 1969г.
4. Кастеев А. Живопись Казахстана. Алматы, 1969г.
5. Камаров А. Технология материалов стенописи. М., изд. Изобразительное искусство.
6. Клод Моне. М., Искусство, 1975г.
7. Тансыкбаев У. Избранные произведения. М., Советский художник, 1989г.
8. Секреты живописи старых мастеров, 1989г. Москва, изд. Изобразительное искусство.
9. Сарыкулова Г. Сидоркин Евгений. М., Советский художник, 1971г.
10. Смирнова И.А. Монументальная живопись Итальянского возрождения. М., 1987г.
11. Искусство Италии : Живопись. Скульптура. Архитектура / под ред. Глории Фосси.- М.: Белый город, 2001г.- 429 с.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 6-19

Композиция

1. Валериус С. Монументальная живопись. М., Искусство, 1979г.
2. Вуль И. Қазақстанның монументті өнері. А., Өнер, 1989г.
3. Дейнека А. Монументалисты, вперед. М., 1969г.
4. Кастеев А. Живопись Казахстана. Алматы, 1969г.
5. Камаров А. Технология материалов стенописи. М., изд. Изобразительное искусство.
6. Клод Моне. М., Искусство, 1975г.
7. Тансыкбаев У. Избранные произведения. М., Советский художник, 1989г.
8. Секреты живописи старых мастеров, 1989. Москва, изд. Изобразительное искусство.
9. Сарыкулова Г. Сидоркин Евгений. М., Советский художник, 1971г.
10. Смирнова И.А. Монументальная живопись Итальянского возрождения. М., 1987г.
11. Искусство Италии : Живопись.Скульптура.Архитектура / под ред.Глории Фосси.- М.: Белый город, 2001г.- 429 с.

4. «СУРЕТ» пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып, ең жоғары 50 балл береді)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
23-25	Өте жақсы (5)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы рең түсін таңдау; - жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай көлеңке-жарықтар мен бөлшектерін түбегейлі орындап шығу; - қойылым толық аяқталған.
20-22	Өте жақсы (5-)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы рең түсін таңдау; - жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай көлеңке-жарықтар мен бөлшектерін түбегейлі орындап шығу

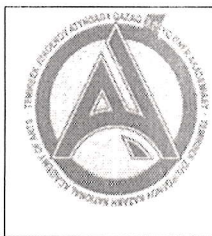
	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 7-19

17-19	Жақсы (4+)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы рең түсін таңдау.
15-16	Жақсы (4)	- барлық пункттер орындалған, бірақ бөлшектерді нақтылау мен қойылымды аяқтау толық орындалмаған.
12-14	Жақсы (4-)	- қойылым орташа деңгейде орындалған, кеңістіктегі заттарды тану деңгейі төмен және жұмыс толық аяқталмаған
10-11	Қанағаттанарлық (3+)	- барлық пункттер толық орындалмаған, қойылымды құру жеткілікті дәрежеде емес.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейі нашар, көлеңке-жарықтары мен бөлшектері толық орындалмаған.
3-6	Қанағаттанарлық (3-)	- суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға пропорционалдығын көрсетпеген, қойылымның реңдік түстерін таппаған.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	- қойылған талаптардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған.

«КЕСКІНДЕМЕ» пәні бойынша

(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып, ең жоғары 50 балл береді)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
23-25	Өте жақсы (5)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған. - кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау; - қойылымның бояу түстерін талдау; жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай рең түсі мен көлеңке-жарықтарын, колориттік шешімін түбегейлі орындап шығу;

		<p>- қойылым толық аяқталған.</p>
20-22	Өте жақсы (5-)	<p>қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған.</p> <p>- кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді;</p> <p>- берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау;</p> <p>- қойылымның бояу түстерін талдау;</p> <p>жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай рең түсі мен көлеңке-жарықтарын, колориттік шешімін түбегейлі орындап шығу.</p>
17-19	Жақсы (4+)	<p>қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған.</p> <p>- кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді;</p> <p>- берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау;</p> <p>- қойылымның бояу түстерін талдау.</p>
15-16	Жақсы (4)	<p>барлық пункттер орындалған, бірақ бөлшектерді нақтылау мен колориттік шешімі толық табылмаған.</p>
12-14	Жақсы (4-)	<p>- қойылым орташа деңгейде орындалған, кеңістіктегі заттардың бояу түсін таңдау деңгейі төмен және жұмыс толық аяқталмаған.</p>
10-11	Қанағаттанарлық (3+)	<p>- барлық пункттер толық орындалмаған, қойылымды құру жеткілікті дәрежеде емес.</p>
7-9	Қанағаттанарлық (3)	<p>- жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейі нашар, рең мен бояу түсі, көлеңке-жарықтары мен бөлшектері толық орындалмаған.</p>
3-6	Қанағаттанарлық (3-)	<p>- суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға пропорционалдығын көрсетпеген, қойылымның реңдік, колориттік түстерін таппаған.</p>
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	<p>- қойылған талпаңдардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған.</p>

«КОМПОЗИЦИЯ» пәні бойынша
(50 балл)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
45-50	Өте жақсы (5)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, қағаз бетіне сауатты орналасқан; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, қабырға жазықтығы дұрыс сезіледі және архитектурамен үйлесімді байланыстырылған; - архитектуралық көріністің құрылымы жоғары деңгейде, ғимарат интерьерінің (экстерьерінің) түстік, жарықтық және кеңістіктік перспективасы табылған. - композициялық қойылым толық аяқталған.
41-44	Өте жақсы (5-)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, қағаз бетіне сауатты орналасқан; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, қабырға жазықтығы дұрыс сезіледі және архитектурамен үйлесімді байланыстырылған; - архитектуралық көріністің құрылымы жоғары деңгейде, ғимарат интерьерінің (экстерьерінің) түстік, жарықтық және кеңістіктік перспективасы табылған.
36-40	Жақсы (4+)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, қағаз бетіне толық үйлесімді орналаспаған; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген,

		<i>бірақ қабырға жазықтығы дұрыс сезілмейді және архитектурамен үйлесімді байланыстырылмаған, архитектуралық көрініс түгел құрылмаған, ғимарат интерьерінің (экстерьерінің) түстік, жарықтық және кеңістіктік перспективасы толық табылмаған.</i>
31-35	Жақсы (4)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылмаған, қағаз бетіне толық үйлесімді орналаспаған; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, бірақ қабырға жазықтығы дұрыс сезілмейді және архитектурамен үйлесімді байланыстырылмаған.
26-30	Жақсы (4-)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, қағаз бетіне сауатты орналасқан; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілмеген, қабырға жазықтығы дұрыс табылмаған және архитектурамен үйлесімді байланыстырылмаған.
20-25	Қанағаттанарлық (3+)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, алайда қағаз бетіне сауатты орналастырылмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар көлемі жағынан өте үлкен немесе өте кішкене, жұмысты үйлестіруде тепе-теңдік сақталмаған; - монументалды кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілмеген, қабырға жазықтығы дұрыс сезілмейді және берілген архитектурамен үйлесімді

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 11-19

		<i>байланыстырылмаған, архитектуралық көрініс түгел құрылмаған.</i>
15-19	Қанағаттанарлық (3)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толық ашылмаған, қағаз бетіне сауатты орналастырылмаған; - монументалды кескіндеме талаптары толық сақталмаған; - архитектуралық көрініс түгел құрылмаған.
5-14	Қанағаттанарлық (3-)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы ашылмаған, қағаз бетіне сауатты орналастырылмаған; - монументалды кескіндеме талаптары сақталмаған; - архитектуралық көрініс дұрыс құрылмаған әрі толық емес.
0-4	Қанағаттанарлықсыз (2)	- қойылған талаптардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған

«СТАНОКТИК КЕСКІНДЕМЕ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ БЕЙІНІ

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтиханының мақсаты – оқуға түсушілердің білім деңгейін және оқуға практикалық дайындығын анықтау болып табылады.

Қабылдау емтиханының міндеттері:

- оқуға түсушінің практикалық дайындық деңгейін бағалау;
- талапкерлерден көркем кеңістікті ұйымдастыруды, композициялық шешім таба білу, адамның анатомиялық құрылысын игеру, қағаз бетінде бояу түс арқылы пішін мен көлемді жарық пен тонның көмегімен бейнелей білу деңгейін анықтау;
- бейнелеу өнері теориясының дұрыс жолын таба білуі және (реалистік) шынайы тұрғыда бейнелеп көрсету заңдарын, қарапайым техникалық дағдыларды сауатты, кәсіби деңгейін анықтау;
- талапкердің дайындық деңгейін және дайындық бейініне сай білімге, шеберлікке және дағдыларға қойылатын талаптарға сәйкестігін белгілеу;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 12-19

2. Шығармашылық емтихандар

1.Сурет – (жалаңаш адам тұлпаты) – (8 сағат)

Кескіндеме – (жалаңаш адам тұлпаты) – (8 сағат)

2.Композиция (6 сағат)

«Сурет» емтиханына ұсынылған талаптар.

Тақырып: Жалаңаш адам тұлпаты (8 сағат).

Талаптары:

- суретті дұрыс құру, жеке бөлшектерді салыстырмалы түрде қарастырып жалпы көріністің шешімін табу;
- бейненің сипаттық ауқымын шығару;
- бейнеленудегі нысандарды қағаз бетіне композициялық тұрғыда орналастыру;
- жалаңаш адам тұлпатының құрылымды өзара-өлшемдік қозғалыстарын табу;
- адам тұлғасының буындарының құрылымдарына сараптама жасау;
- жалпы реңнен нақты реңдерге көшу;
- жұмыстың нақты мінездемесін бейнелеп көрсетіп аяқтау.

Көлем: Қағаз бетінің үлкен жағы 50 см-ден үлкен емес.

Құрал: қарындаш, қағаз, өшіргіш, планшет.

«Кескіндеме» емтиханына қойылатын талаптар.

Тақырып: Жалаңаш адам тұлпаты (8 сағат).

Талаптар:

- бейнеленетін нысанды кенепке композициялық тұрғыда орналастыру;
- сызықты түрде құрастырып салу;
- түстік және реңдік сауатты шешім;
- нақты бөлшектерін жасап шығару;
- тапсырманы толық көлемде орындау;
- қойылымның көркем-бейнелік шешімі.

Көлем: Кенеп немесе қағаз 40x60 см көлемді.

Құрал: кенеп, қағаз, қылқалам, қарындаш, акрил, майлы бояу, акварель, тушь, перо.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 13-19

«Композиция» емтиханына қойылатын талаптар.

Тақырып: Берілген тапсырма бойынша жұмыс істеу (6 сағат).

Талаптар:

- жұмыстың идеялық, шығармашылық ой-жоспарын әлдеқайда нақты ашып көрсететін композициялық шешімін берілген тақырып бойынша табу;
- сызық түрде құрылған барлық нысандардың тепе теңдігін және де негізгі
- реңдік пен түстік қатынастарды реттеу жөнінде де бірқалыптық жасау;
- ауқымды-кеңістіктік, сызықты-ырғақтық, түстік бөлімдердің өзара байланысы;
- композициядағы қарама-қарсылы реңдермен жарық көлеңкелердің жалпы түстік өзара қатынастарын көрсетіп беру;
- негізгілердің нақты бөлшектерін салып шығу жұмысын аяқтау және заттардың құралын анықтау.

Көлем: Кенеп немесе қағаз 40x50 см көлемді.

Құрал: кенеп, қағаз, қылқалам, қарындаш, акрил, майлы бояу, акварель.

Шығармашылық емтиханда талапкердің өзімен бірге планшеті, қарындаштар, бояулар және тапсырманы орындау үшін барлық қажетті материалдары болуы тиіс. Шығармашылық емтихан кезінде мөр басылған ватман академия тарапынан беріледі, талапкердің қалауы бойынша тиісті мөлшердегі ватманмен тартылған планшетті әкеле алады. Емтиханға жіберу кезінде қабылдау комиссиясы бет жағына мөр қояды.

Талапкерге емтихан жұмысына қол қоюға, қандай да бір белгілер қоюға тыйым салынады. Қол қойылған, бөгде белгілер, таңбалар бар жұмыстарды емтихандық комиссия қарастырмайды.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Сурет

1. Эне Барчай Анатолия для художников / Эксмо, 2010г.
2. Готфрид Баммес Образ человека / Санкт-петербург, ООО «Дитон», 2011г.
3. Ли Н.Г. Голова человека. Основы учебного академического рисунка / Николай Геннадьевич Ли.- М: Эксмо, 2010г.
4. Могилевцев В.А. Основы рисунка. Учебное пособие. .- СПб., 2007г.
5. Макарова М.Н. Рисунок и Перспективы: Теория и практика. Учебное пособие/ - М: Академический Проект, 2016.- 382 с.
6. Беляева, С.Е. Основы изобразительного искусства и художественного проектирования: учебник / С.Е. Беляева.- М: Академия, 2015.- 208 с.
7. Джульетта Аристид «Уроки классического рисунка», - Москва: МИФ, 2017г.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 14-19

Кескіндеме

1. Қазақстан бейнелеу өнері / Москва, изд. Галарт, 2013ж.
2. Т.Тілеужанов Живопись / типография «Jun xing Group» Гонгконг, 2012ж.
3. Ж.Қайрамбаев Кескіндеме / изд. Өнер, Алматы, 2015ж.
4. О.Таңсықбаев Кескіндеме / изд. Өнер, 2004ж.
5. Қазақ өнері бес томдық. Кескіндеме / Елнұр басп., Алматы, 2013ж.
6. Волков Н.Н. Цвет в живописи / изд. Искусства, Москва, 1985г.
7. Антология искусства Казахстана / ред. Золотая книга, 2010г., Алматы.
8. Ф. В. Ковалев Золотое сечение в живописи/ изд. Ваша школа, 1989г.
9. В. И. Порудоминский Жизнь замечательных людей: Брюллов / Изд. Молодая гвардия, 1979г.
10. Алешина Л.С., Хзолотова Н.Ю., Воронина Т.С. Европейское искусство: Энциклопедия: Живопись. Скульптура. Графика. / Изд. Белый город, 2006 г.

Композиция

1. Қазақстан бейнелеу өнері / Москва, изд. Галарт, 2013ж.
2. Т.Тілеужанов. Живопись / типография «JunxingGroup» Гонгконг, 2012ж.
3. Ж.Қайрамбаев. Кескіндеме / изд. Өнер, Алматы, 2015ж.
4. О.Таңсықбаев. Кескіндеме / изд. Өнер, 2004ж.
5. Қазақ өнері. бес томдық. Кескіндеме /Елнұрбасп., Алматы, 2013ж.
6. Волков Н.Н. Цвет в живописи / изд. Искусства, Москва, 1985г.
7. Антология искусства Казахстана / ред. Золотая книга, 2010г., Алматы.
8. Ф. В. Ковалев Золотое сечение в живописи/ изд. Ваша школа, 1989г.
9. В. И. Порудоминский. Жизнь замечательных людей: Брюллов / Изд. Молодая гвардия, 1979г.
10. Алешина Л.С., Хзолотова Н.Ю., Воронина Т.С. Европейское искусство: Энциклопедия: Живопись. Скульптура. Графика. / Изд. Белый город, 2006 г.

4. «СУРЕТ» пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып, ең жоғары 50 балл береді)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
23-25	Өте жақсы (5)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы рең түсін таңдау; - жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай көлеңке-

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 15-19

		<i>жарықтар мен бөлшектерін түбегейлі орындап шығу; - қойылым толық аяқталған.</i>
20-22	Өте жақсы (5-)	<i>- қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы реңтүсін таңдау; - жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай көлеңке-жарықтар мен бөлшектерін түбегейлі орындап шығу</i>
17-19	Жақсы (4+)	<i>- қойылымның қағаз бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған; - суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы реңтүсін таңдау.</i>
15-16	Жақсы (4)	<i>- барлық пункттер орындалған, бірақ бөлшектерді нақтылау мен қойылымды аяқтау толық орындалмаған.</i>
12-14	Жақсы (4-)	<i>- қойылым орташа деңгейде орындалған, кеңістіктегі заттарды тану деңгейі төмен және жұмыс толық аяқталмаған</i>
10-11	Қанағаттанарлық (3+)	<i>- барлық пункттер толық орындалмаған, қойылымды құру жеткілікті дәрежеде емес.</i>
7-9	Қанағаттанарлық (3)	<i>жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейі нашар, көлеңке-жарықтары мен бөлшектері толық орындалмаған.</i>
3-6	Қанағаттанарлық (3-)	<i>- суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға пропорционалдығын көрсетпеген, қойылымның реңдік түстерін таппаған.</i>
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	<i>- қойылған талаптардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған.</i>

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 16-19

«КЕСКІНДЕМЕ» пәні бойынша

(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып, ең жоғары 50 балл береді)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
23-25	Өте жақсы (5)	<ul style="list-style-type: none"> - қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған. - кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау; - қойылымның бояу түстерін талдау; жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай рең түсі мен көлеңке-жарықтарын, колориттік шешімін түбегейлі орындап шығу; - қойылым толық аяқталған.
20-22	Өте жақсы (5-)	<ul style="list-style-type: none"> қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған. - кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау; - қойылымның бояу түстерін талдау; жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейіне қарай рең түсі мен көлеңке-жарықтарын, колориттік шешімін түбегейлі орындап шығу.
17-19	Жақсы (4+)	<ul style="list-style-type: none"> қойылымның кенеп бетінде орналасуының ең үйлесімді шешімі табылған. - кескіндемедегі құрылым бөлшектердің жалпыға қатысты пропорционалдығын көрсетеді; - берілген қойылымға бағына отырып жалпы колоритті таңдау; - қойылымның бояу түстерін талдау.
14-16	Жақсы (4)	барлық пункттер орындалған, бірақ бөлшектерді нақтылау мен колориттік шешімі толық табылмаған.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	Бағдарлама нормативтік құжат түрі	бет 17-19

11-13	Жақсы (4-)	- қойылым орташа деңгейде орындалған, кеңістіктегі заттардың бояу түсін таңдау деңгейі төмен және жұмыс толық аяқталмаған.
9-10	Қанағаттанарлық (3+)	- барлық пункттер толық орындалмаған, қойылымды құру жеткілікті дәрежеде емес.
7-8	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыстың белгілі бір сатысының аяқталу деңгейі нашар, рең мен бояу түсі, көлеңке-жарықтары мен бөлшектері толық орындалмаған.
3-6	Қанағаттанарлық (3-)	- суреттің құрылымы бөлшектердің жалпыға пропорционалдығын көрсетпеген, қойылымның реңдік, колориттік түстерін таппаған.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	- қойылған талаптардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған.

«КОМПОЗИЦИЯ» пәні бойынша
(50 балл)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
42-50	Өте жақсы (5)	- таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, кенеп бетіне сауатты орналасқан; - кескіндеме талаптары толығымен сақталған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, қойылым үйлесімді байланыстырылған; - кескіндемелік көріністің құрылымы жоғары деңгейде орындалған және кеңістіктік перспективасы табылған; - композициялық қойылым толық орындалған.
38-41	Өте жақсы (5-)	- таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған кенеп бетіне сауатты орналасқан; - кескіндеме талаптары толығымен сақталған. Бірақ композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге толық бағындырылмаған.
34-37	Жақсы (4+)	- таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, кенеп бетіне үйлесімді орналасқан;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 18-19

		<ul style="list-style-type: none"> - кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, бірақ үйлесімді байланыстырылмаған.
30-33	Жақсы (4)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылған, бірақ кенеп бетіне толық үйлесімді орналаспаған; - кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілген, бірақ үйлесімді байланыстырылмаған, түстік, жарықтық және кеңістіктік перспективасы толық табылмаған
26-29	Жақсы (4-)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылмаған, кенеп бетіне сауатты орналаспаған; - кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілмеген.
20-25	Қанағаттанарлық (3+)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толығымен ашылмаған, кенеп бетіне сауатты орналастырылмаған; - композициялық жұмысты үйлестіруде тепе-теңдік сақталмаған; - кескіндеме талаптары толығымен сақталмаған; - композициядағы адам тұрпаты мен қоршаған заттар бір стильге келтірілмеген және үйлесімді байланыстырылмаған.
13-19	Қанағаттанарлық (3)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы толық ашылмаған, кенеп бетіне сауатты орналастырылмаған; - кескіндеме талаптары толық сақталмаған; - композициялық көрініс түгел құрылмаған.
5-12	Қанағаттанарлық (3-)	<ul style="list-style-type: none"> - таңдап алынған композиция тақырыбы ашылмаған, кенеп бетіне сауатты орналастырылмаған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Бағ 017-11.06-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Бағдарлама</u> нормативтік құжат түрі	бет 19-19

		- кескіндеме талаптары сақталмаған; - композициялық көрініс дұрыс құрылмаған әрі толық емес.
0-4	Қанағаттанарлықсыз (2)	- қойылған талаптардың ешқайсысы дұрыс орындалмаған.